

עד כמה ניתן לסמוך על פאנלים של
מכוני המחקר בישראל לצורך מחקר
מקוון?

פרופ' איל פארוד"ר דן קונפינו

פאנלים למחקר מקוון בישראל

- חלק גדול מהמחקר בישראל מתבצע דרך פאנלים המתחזקים מאגר של משיבים מאוכלוסיות שונות
- הפאנלים מבטיחים לחוקרים איסוף נתונים איכותיים ומהימנים, במהירות
- אולם, מחקרים על פאנלים בעולם הראו כי לעתים איכות הנתונים טעונה שיפור (e.g., Chandler et al., 2019 ; Peer et al., 2022)
- איכות נתונים נמוכה פוגעת ביכולות הסקת מסקנות תקפות והמחקר וביכולת הכללת ממצאי המחקר בעתיד

"בקרת איכות וניהול משיבים בסטנדרטים בינלאומיים של ארגון

"ESOMAR

"מדגם רחב, מהימן ובעל איכות גבוהה"

"איסוף נתונים מהיר ואיכותי לצרכי מחקר אקדמי, מחקר שווקים או סקרי דעת קהל

"פיליפיינס"

מטרת ושיטת המחקר

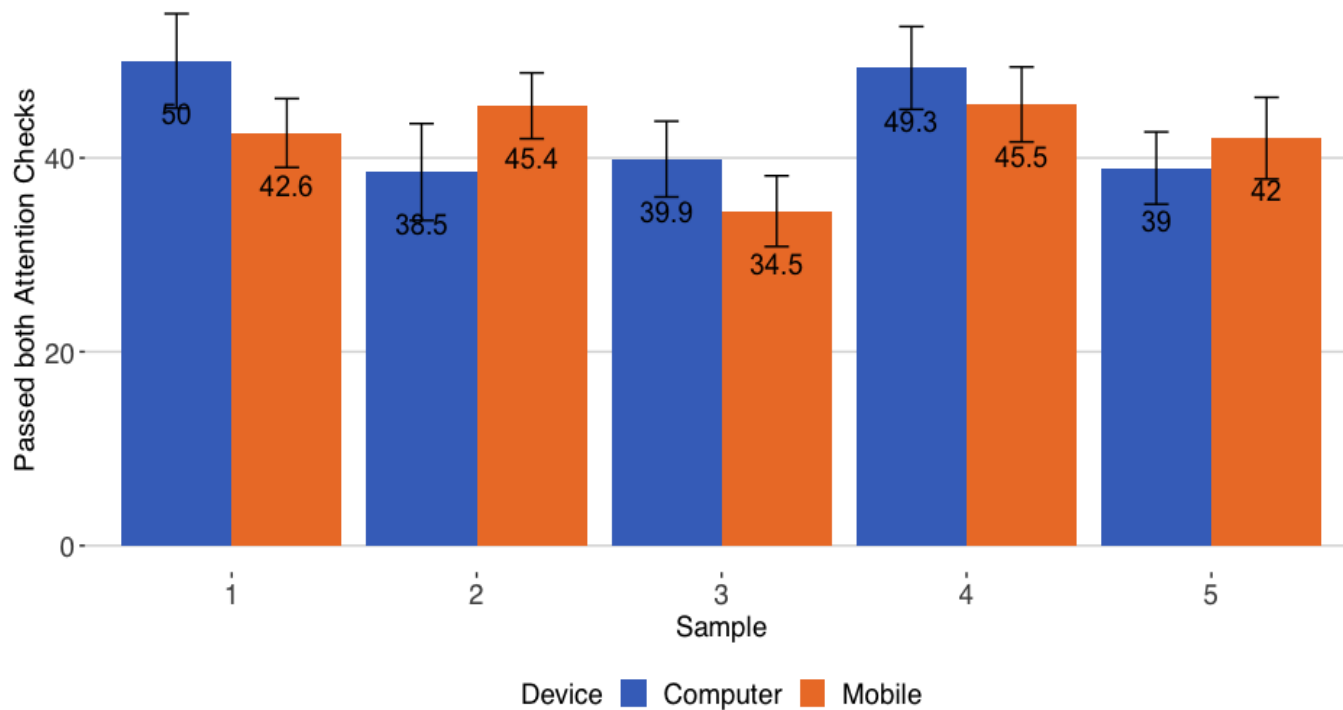
- לבחון באופן שיטתי (לראשונה) את איכות הנתונים של הפאנלים המרכזיים בישראל
  - קשב ותשומת לב להוראות בשאלון
  - אמינות במטלות של דיווח עצמי
  - מהימנות (עקיבות פנימית) במענה על שאלונים
- לבחון השפעה של המכשיר (נייד או נייד) של המשיב על איכות הנתונים
- מחקר מקוון על חמישה פאנלים מרכזיים בישראל במקביל (כ-300 משיבים מכל פאנל)
- לאחר הוצאת משתתפים שלא השלימו את כל השאלון (153), המדגם הסופי עמד על 1557 משתתפים:
  - גילאי 18 עד 79 ($M = 41.87, SD = 14.82$)
  - 48.4 אחוז מהם היו גברים
  - 57% מהמשיבים סיימו את השאלון דרך מכשיר נייד

תיאור המדגמים

#5	#4	#3	#2	#1	פאנל
310	305	329	312	301	משיבים שסיימו את כל השאלון
39	0	39	51	24	משיבים שנשרו לפני סוף השאלון
4	6	7	3	13	תגובות כפולות (לפי כתובת IP)
56.5%	42%	47.7%	48.1%	47.7%	שיעור גברים
41.93 (15.08)	39.83 (14.18)	43.54 (16.31)	44.42 (14.56)	39.42 (13.05)	גיל ממוצע (סטיית תקן)
45.5%	45.9%	50.9%	52.3%	44.6%	שיעור בעלי השכלה אקדמית
אין מידע מהפאנל	31.1%	42.9%	39.8%	28.6%	שיעור בעלי הכנסה מעל הממוצע
30.6%	22.3%	25.1%	19.2%	29.2%	שיעור דתיים או חרדים
44.5%	54.8%	52%	69.2%	64.8%	שיעור משיבים ממכשיר נייד

תוצאות – בדיקות קשב

- לא היו הבדלים מובהקים בין הפאנלים
 $\chi^2 (4) = 8.28, p = .082$
- לא היו הבדלים מובהקים בין מכשיר נייד לנייח
(43% vs. 42.2%, $p = 0.75$)

תוצאות – מהימנות

מובהקות ההבדל* ההבדל*	בדיקות קשב		מובהקות ההבדל* ההבדל*	מכשיר		
	עברו	נכשלו		נייד	מחשב	
0.031	0.789	0.749	0.046	0.75	0.787	תת-סולם פתיחות
<.001	0.877	0.829	0.12	0.86	0.841	יציבות רגשית
0.71	0.771	0.764	0.039	0.785	0.746	מצפוניות
<.001	0.742	0.624	0.758	0.68	0.688	מחוצנות
0.417	0.765	0.749	0.446	0.764	0.749	נעימות

- מהימנות נמוכה יותר בקרב משיבים שלא עברו בדיקות קשב
- מהימנות דומה בין מחשב לנייד

תוצאות – אמינות

- לכל משתתף ניתנו 5 בעיות ברצף
- אחת הבעיות בלתי-פתירה
- לכל בעיה הוקצבו 10 שניות

האם מצאת שני מספרים בטבלה שסכומם יוצא בדיוק 10?

9.66	6.98	1.46
2.48	1.79	0.48
8.54	5.69	0.58
7.94	0.98	1.65

לא

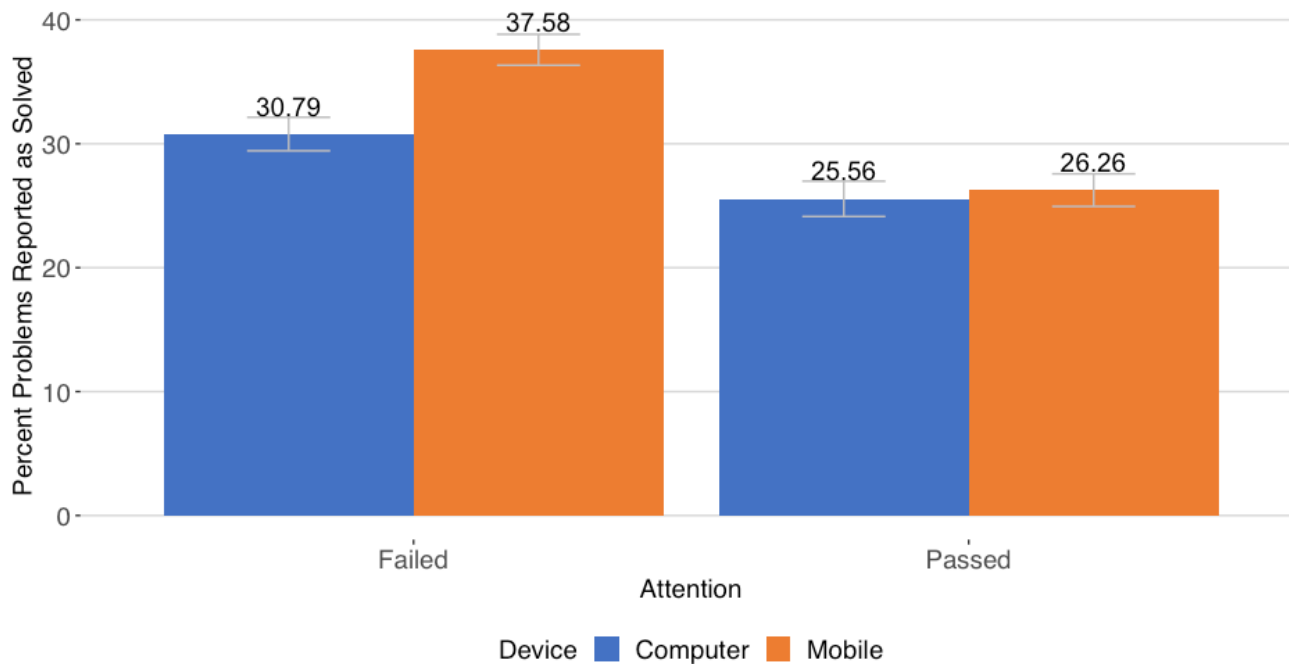
מצאתי!

10

Adopted from Mazar et al., 2008

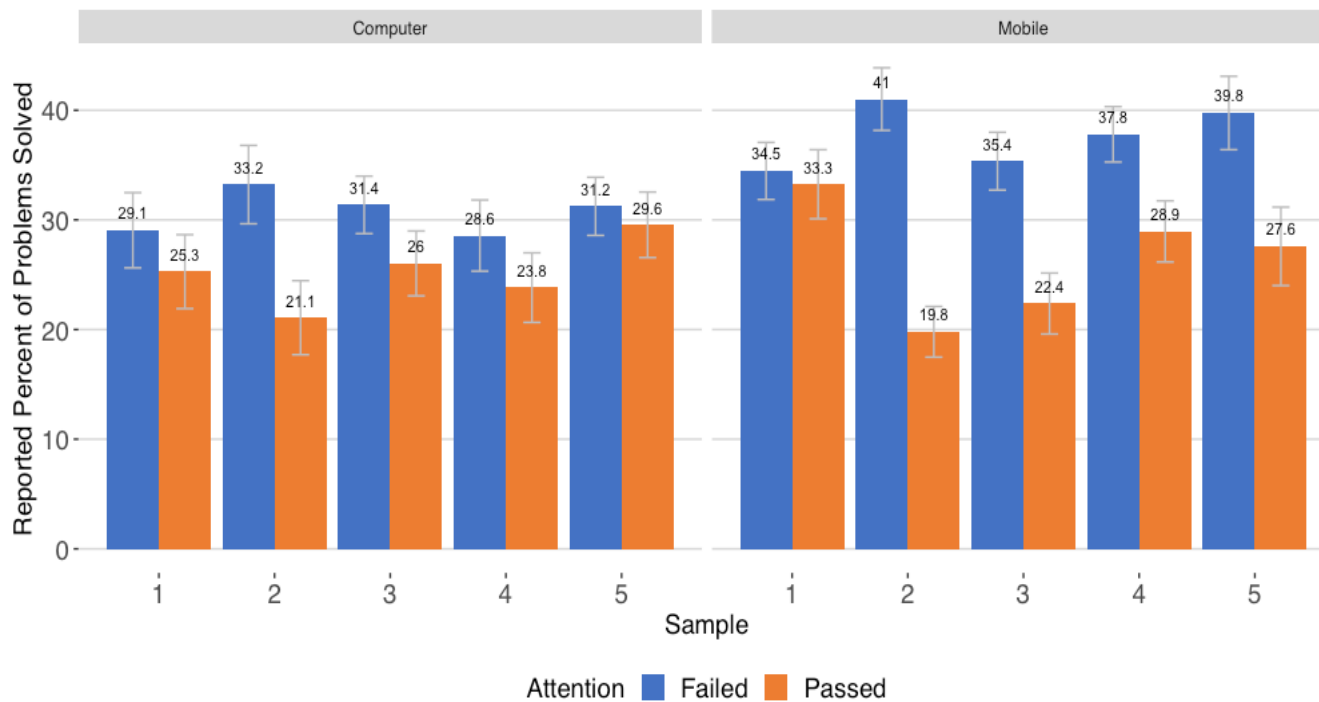

תוצאות – אמינות

- משיבים שנכשלו בבדיקת קשב דיווחו שפתרו יותר בעיות (בעבור תגמול כספי גבוה יותר)
- משיבים מנייד דיווחו שפתרו יותר ממשיבים ממחשב נייד
- גם אפקט האינטראקציה היה מובהק סטטיסטית ($p < .01$)

תוצאות – אמינות

- לא היו הבדלים מובהקים בין הפאנלים
- האפקטים של קשב ומכשיר נשארו מובהקים מעבר לפאנלים
- תוצאות דומות בבעיה הבלתי-פתירה

סיכום ודיון

○ התוצאות מרמזות על איכות נתונים נמוכה בחלק מההיבטים בקרב הפאנלים בישראל

○ פחות ממחצית מהמשיבים עברו את בדיקות הקשב

○ משיבים שנכשלו בבדיקות הקשב הראו מהימנות נמוכה יותר

○ משיבים שנכשלו בבדיקות הקשב, ובמיוחד עם ענו מהנייד, הראו אמינות נמוכה יותר (דיווחו על יותר בעיות פתורות בעבור תגמול גבוה יותר)

○ התוצאות דומות מאוד בין הפאנלים, מה שמרמז על איכות שנובעת מהמשיבים

○ כדי להבטיח איכות נתונים גבוהה במחקר מקוון, יש לשלב בדיקות קשב ולבחון האם אפשר להגביל את אופן הביצוע למחשבים נייחים

עד כמה ניתן לסמוך על פאנלים של מכוני המחקר בישראל לצורך מחקר מקוון?

פרופ' איל פארוד"ר דן קונפינו
eyal.peer@mail.huji.ac.il